

Կ Ա Ր Գ

ԲՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽԻ
ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՎ ՀԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն կարգով կարգավորվում են Ընդերքի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի (այսուհետ՝ օրենսգիրք) 69-րդ հոդվածով սահմանված՝ բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության դրամագլխի (այսուհետ՝ դրամագլուխ) օգտագործման և հատկացումների չափերի հաշվարկման հետ կապված հարաբերությունները:

2. Սույն կարգում օգտագործվող հասկացություններն են՝

1) **ռեկուլտիվացիոն աշխատանքներ**՝ օգտակար հանածոների արդյունահանման նախագծով (այսուհետ՝ նախագիծ) կամ օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության ծրագրով (այսուհետ՝ ծրագիր) բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության նպատակով նախատեսված ընդերքօգտագործման արդյունքում խախտված հողերի վերականգնմանն ուղղված (անվտանգ կամ օգտագործման համար պիտանի վիճակի բերելու) միջոցառումներ:

2) **հաշվարկման բազային չափ**՝ նախագծով և (կամ) ծրագրով և (կամ) ընդերքօգտագործման պայմանագրով (այսուհետ՝ պայմանագիր) նախատեսված ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների նախահաշվային արժեք:

3) սույն կարգում օգտագործվող մյուս հասկացությունները կիրառվում են այն իմաստով, որոնք սահմանված են օրենսգրքով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի մայիսի 26-ի «Հողերի ռեկուլտիվացմանը ներկայացվող պահանջների և ռեկուլտիվացման ենթակա՝ խախտված հողերի դասակարգման տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին» N 750-Ն որոշմամբ:

II. ԴՐԱՄԱԳԼԽԻՆ ՀԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՂՆԵՐԸ

3. Սույն կարգի համաձայն դրամագլխին հատկացումներ կատարողներ են օրենսգրքով սահմանված ընդերքօգտագործողները:

III. ԴՐԱՄԱԳԼԽԻՆ ՀԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

4. Դրամագլխին հատկացման ենթակա գումարներն ընդերքօգտագործողի կողմից հատկացվում են նախնական հատկացման և ընթացիկ հատկացումների ձևով:

5. Դրամագլխին նախնական հատկացումն ընդերքօգտագործողի կողմից կատարվում է համապատասխան պայմանագրի ստորագրման օրվանից հետո մեկ ամսվա ընթացքում:

6. Ընթացիկ հատկացումները կատարվում են համապատասխան ընդերքօգտագործման պայմանագրով ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների կատարման համար սահմանված ժամանակահատվածի ընթացքում այդ պայմանագրով սահմանված ժամանակացույցով նախատեսված ժամկետներում:

7. Պայմանագրով ընթացիկ հատկացումների կատարման ժամանակացույց սահմանված չլինելու դեպքում հատկացումները կատարվում են ընդերքօգտագործման իրավունքով սահմանված ժամանակահատվածի յուրաքանչյուր տարվա համար՝ մինչև հաշվետու տարվա դեկտեմբերի 30-ը՝ հատկացումների չափը հաշվարկելով սույն կարգի 13-րդ կետում նշված կարգով (բանաձևով)՝ Ժ-ն հաշվարկելով կամ ընդունելով որպես ընդերքօգտագործման իրավունքով սահմանված ժամկետ՝ տարիներով:

8. Ընթացիկ հատկացումները կատարվում են ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների կատարման համար սահմանված ժամանակահատվածի յուրաքանչյուր տարվա համար:

9. Վերջին տարվա համար ընթացիկ հատկացումներ չեն կատարվում:

10. Ընդերքօգտագործողի կողմից իր պարտավորությունների կատարումից հետո մեկ ամսվա ընթացքում լիազոր մարմնի և ընդերքօգտագործողի կողմից կազմվում է դրամագլխին ընդերքօգտագործողի կողմից կատարված հատկացումների և դրամագլխից ընդերքօգտագործողին տրամադրված գումարների փոխադարձ հաշիվների մասին ակտ (այսուհետ՝ վերջնահաշվարկ), որի հիման վրա դրամագլխին հատկացված գումարի մնացորդը՝ վերջնահաշվարկը, կողմերի կողմից ստորագրվելուց հետո 20 բանկային օրվա ընթացքում վերադարձվում է ընդերքօգտագործողին:

IV. ԴՐԱՄԱԳԼԽԻՆ ՀԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼԸ ԵՎ ՉԱՓԵՐԸ ՈՐՈՇԵԼԸ

11. Դրամագլխին հատկացումները կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

12. Նախնական հատկացման չափը սահմանվում է համապատասխան ընդերքօգտագործման պայմանագրով, և այն չպետք է պակաս լինի դրամագլխին կատարվող հատկացումների հաշվարկման բազային չափի 15 տոկոսից:

13. Հատկացման ժամանակահատվածի յուրաքանչյուր տարվա կտրվածքով դրամագլխին հատկացման ենթակա ընթացիկ հատկացումների գումարը չպետք է պակաս լինի հատկացումների նվազագույն չափից, որը հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$ԴՎ = (ՀԲ - ՆՎ) / Ժ,$$

որտեղ՝

1) ԴՎ-ն դրամագլխին կատարվող տարեկան հատկացումների նվազագույն չափն է՝ հազ. դրամներով, ստորակետից հետո մեկ նիշի ճշտությամբ.

2) ՀԲ-ն դրամագլխին կատարվող հատկացումների հաշվարկման բազային չափն է՝ հազ. դրամներով.

3) ՆՎ-ն դրամագլխին կատարվող նախնական հատկացման չափն է՝ հազ. դրամներով.

4) Ժ-ն ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների կատարման ժամկետն է՝ տարիներով:

14. Եթե հաշվետու տարվա արդյունքներով ընդերքօգտագործողի կողմից կատարված և համապատասխան կատարողական ակտերով հավաստված ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների ծավալը գումարային առումով գերազանցում է տվյալ ընդերքօգտագործողի ենթահաշվում առկա մնացորդի գումարը, ապա այդ գերազանցող տարբերության չափով պակասեցվում է հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա ընթացիկ հատկացման չափը:

V. ԴՐԱՄԱԳԼՒԽԻՑ ԸՆԴԵՐՔՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂԻՆ ՌԵԿՈՒԼՏԻՎԱՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՀԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼԸ ԵՎ ՉԱՓԵՐԸ ՈՐՈՇԵԼԸ

15. Սույն կարգի համաձայն ընդերքօգտագործողի դրամագլխից հատկացումներ են կատարվում լիազոր մարմնի ղեկավարի որոշմամբ, որի ընդունման համար հիմք է ծառայում լիազոր մարմնին կից ստեղծված մասնագիտական հանձնաժողովի եզրակացությունը:

16. Ընդերքօգտագործողին դրամագլխից հատկացումներ են կատարվում տարեկան կտրվածքով:

17. Դրամագլխից հաշվետու տարվա համար հատկացումներ ստանալու նպատակով ընդերքօգտագործողը լիազոր մարմին է ներկայացնում հաշվետու տարվա ընթացքում ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների գծով կատարված ծավալները՝ համաձայն կազմված կատարողական ակտերի:

18. Լիազոր մարմինը սույն կարգի 17-րդ կետում նշված կատարողական ակտերն ստանալու օրվանից հետո 15-օրյա ժամկետում՝

1) իրականացնում է ուսումնասիրություն՝ ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների կատարման հավաստիությունն ու որակը կատարողական ակտերին համապատասխանությունը որոշելու նպատակով, ուսումնասիրման արդյունքները ներկայացնում է մասնագիտական հանձնաժողովին՝ կարծիքի.

2) մասնագիտական հանձնաժողովի կողմից ընդերքօգտագործողների կատարած ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների վերաբերյալ մասնագիտական եզրակացությունն ստանալուց հետո, դրա հիման վրա, ընդունում է որոշում ընդերքօգտագործողին դրամագլխից գումար հատկացնելու կամ չհատկացնելու մասին: Ընդունված որոշման մեկ օրինակը լիազոր մարմնի կողմից 5-օրյա ժամկետում տրամադրվում է ընդերքօգտագործողին:

19. Ընդերքօգտագործողին դրամագլխից գումար հատկացնելու մասին որոշման ընդունման դեպքում այդ որոշման մեջ նշվում է հատկացման գումարը, որը մասնագիտական հանձնաժողովի՝ ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների վերաբերյալ դրական եզրակացության առկայության դեպքում պետք է հավասար լինի հաշվետու ժամանակահատվածում կատարված և համապատասխան կատարողական ակտերով ընդունված աշխատանքների նախահաշվային արժեքներին:

20. Հաշվետու ժամանակահատվածի ընթացքում կատարված ռեկուլտիվացիոն աշխատանքները ոչ լրիվ ծավալով ընդունվելու դեպքում դրամագլխից ընդերքօգտագործողին գումարները հատկացվում են ընդունված կատարողական ակտերին համապատասխանող չափերով:

21. Լիազոր մարմնի համար հաշվետու տարվա արդյունքներով դրամագլխից ընդերքօգտագործողին գումար չհատկացնելու մասին որոշում ընդունելու հիմք է մասնագիտական հանձնաժողովի բացասական եզրակացությունը, մասնավորապես՝

1) ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների կատարման ցածր որակը.

2) դրանց անհամապատասխանությունը նախագծին և (կամ) ծրագրին և (կամ) պայմանագրին:

22. Ընդերքօգտագործողին դրամագլխից գումար հատկացնելու մասին որոշման ընդունման դեպքում լիազոր մարմինը 10 բանկային օրվա ընթացքում, նշված որոշման համաձայն, դրամագլխից ընդերքօգտագործողին հատկացման ենթակա գումարը փոխանցում է նրա բանկային հաշվին:

23. Լիազոր մարմնի և ընդերքօգտագործողի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ փոխադարձ հաշվարկների ակտի ստորագրման միջոցով դրամագլխից ընդերքօգտագործողին հաշվետու տարվա արդյունքներով հատկացման կամ վերադարձման ենթակա գումարը կարող է հաշվանցվել որպես հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա (տարիների) համար դրամագլխին հատկացման ենթակա ընթացիկ հատկացման գումար:

VI. ԼԻԱԶՈՐ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ՍԵՓԱԿԱՆ ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՒԹՅԱՄԲ ՌԵԿՈՒԼ-ՏԻՎԱՑԻՈՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

24. Լիազոր մարմինը, հիմք ընդունելով օրենսգրքի 70-րդ հոդվածը և ընդերքօգտագործողին դրամագլխից գումար չհատկացնելու մասին որոշումը, սեփական նախաձեռնությամբ դրամագլխի միջոցների հաշվին ձեռնարկում է ընդերքօգտագործողի կողմից չկատարված ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների համար անհրաժեշտ միջոցառումները՝ դրա մասին նախապես՝ առնվազն մեկ ամիս առաջ ծանուցելով ընդերքօգտագործողին:

25. Համաձայն օրենսգրքի 70-րդ հոդվածի՝ լիազոր մարմինն իր նախաձեռնությամբ ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների կատարումն սկսելու կամ շարունակելու մասին որոշում ընդունելուց հետո՝

1) եռամսյա ժամկետում, մասնագիտական հանձնաժողովի եզրակացության հիման վրա, ճշտում է ընդերքօգտագործողի կողմից չկատարված ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների ծավալները.

2) եռամսյա ժամկետում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաստատում (վերահաստատում) է ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների կատարման նոր տեխնիկական բնութագրերը.

3) 5-ամսյա ժամկետում «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ընթացակարգերով կազմակերպում է ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների գնման գործընթացը:

26. Լիազոր մարմնի նախաձեռնությամբ ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների իրականացման դեպքում այդ աշխատանքները ֆինանսավորվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի փետրվարի 10-ի N 168-Ն որոշմամբ հաստատված՝ գնումների գործընթացի կազմակերպման կարգին համապատասխան:

27. Ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների ավարտից հետո լիազոր մարմինը մեկամսյա ժամկետում ճշտում է դրանց իրականացման համար դրամագլխից կատարված հատկացումների ծավալները և սահմանված կարգով համապատասխան հայցադիմում ներկայացնում ընդերքօգտագործողից դատական կարգով՝ լիազոր մարմնի նախաձեռնությամբ իրականացված ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների վրա կատարված ծախսերին համապատասխանող գումարների չհատուցված մասի վերականգնման համար:

28. Ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների մեծ ծավալների, ինչպես նաև տվյալ ընդերքօգտագործողի ենթահաշվում անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների բացակայության կամ սակավության դեպքերում լիազոր մարմինը դատական կարգով հայցադիմում է ներկայացնում, ըստ անհրաժեշտության, ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների հերթական փուլի ավարտից հետո՝ ելնելով փաստացի կատարված աշխատանքների ծավալից:

VII. ԴՐԱՄԱԳԼԽԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ, ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԵՎ
ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ

29. Դրամագլխի գումարները Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական գանձապետարանի լիազոր մարմնի արտաբյուջետային հաշվում պահվում են ըստ ընդերքօգտագործողների՝ նրանցից յուրաքանչյուրի համար սահմանված կարգով բացված ենթահաշիվներում:

30. Դրամագլխից կատարվող հատկացումների գլխավոր կարգադրիչ է համարվում լիազոր մարմնի ղեկավարը:

31. Դրամագլխի գումարների հաշվառումը, սպասարկումը և վերահսկողությունն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 1999 թվականի հունիսի 10-ի N 404 որոշմամբ հաստատված կարգին համապատասխան:

VIII. ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

32. Սույն կարգի կիրառման հետ կապված վեճերը լուծվում են դատական կարգով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Գ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Կ Ա Զ Մ

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

- Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարի առաջին տեղակալ (հանձնաժողովի նախագահ)
- Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարության աշխատակազմի երեք ներկայացուցիչ
- Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության աշխատակազմի ներկայացուցիչ
- Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության աշխատակազմի երկու ներկայացուցիչ
- Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարության աշխատակազմի ներկայացուցիչ
- Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարության աշխատակազմի ներկայացուցիչ
- Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության աշխատակազմի ներկայացուցիչ
- Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության «Հայանտառ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության ներկայացուցիչ (համաձայնությամբ)
- Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի աշխատակազմի ներկայացուցիչ
- Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության աշխատակազմի ներկայացուցիչ
- Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության աշխատակազմի ներկայացուցիչ
- Հայաստանի Հանրապետության հանրային խորհրդի ներկայացուցիչ (համաձայնությամբ)
- Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ներկայացուցիչ (համաձայնությամբ)
- Համապատասխան մարզպետարանի աշխատակազմի ներկայացուցիչ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Դ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ